

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (щодо стимулювання збільшення народжуваності)»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту

Народжуваність в Україні з кожним роком зменшується на 5% і, якщо у 2013 році складала 503,7 тис. дітей, то в 2020 становила - 293,4 тис. дітей (найнижчий показник за останні 10 років). В свою чергу, сумарний коефіцієнт народжуваності в Україні зменшився на 19% (з 1,51 дитини на 1 жінку репродуктивного віку у 2013р. до 1,22 дитини у 2020р., при необхідних 2,13 для нормального відтворення нації). Це пов'язано із багатьма негативними факторами, які відбуваються у державі та суспільстві в цілому. Однак, одним із найбільш ключових показників впливу на тенденцію народжуваності в нашій державі є виплата допомоги при народженні дитини.

Якщо у 2013 році допомога на першу дитину складала 30 960 грн. (3870\$), на другу – 61 920 грн. (7 740\$), на третю і кожну наступну – 123 840 грн. (15 480\$), то з 2014 по 2021 рр. ця сума не змінювалася в національній валюті і становила 41 280грн., які поступово перетворились з 2612\$ за курсом 2014р. в мізерні 1490\$ за поточним курсом незалежно від черговості народження дитини. Саме з 2013 року почала спостерігатись стійка тенденція до зменшення народжуваності. За відсутності змін ця негативна тенденція буде продовжуватися і лише набиратиме обертів, які матимуть катастрофічні наслідки для майбутнього існування українського народу.

Збільшення розміру допомоги при народженні дитини дозволить зробити перший крок до подолання негативної тенденції зменшення населення держави.

Поданий законопроект є альтернативним до внесеного 28.05.2021 року Кабінетом Міністрів України проекту Закону України Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» щодо збільшення розміру допомоги при народженні дитини (реєстр. № 5585).

2. Цілі і завдання прийняття проекту

Законопроект передбачає проведення збільшення розміру допомоги при народженні дитини, що буде стимулом для збільшення народжуваності дітей та дозволить сім'ям в перші роки життя дитини забезпечити її найнеобхіднішим.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту

Законопроектом передбачено, що допомога при народженні дитини призначається у розмірі, що залежатиме від кількості дітей у сім'ї, зокрема:

- при народженні першої дитини - 50000 гривень;
- другої дитини – 100000 гривень;
- третьої і кожної наступної дитини – 150000 гривень.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Прийняття законопроекту не потребує внесення змін до інших законів України, проте вимагає врахування вказаних витрат при розробці законопроекту «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

За даними Державної служби статистики України в нашій державі останні два роки кількість новонароджених зменшується на 5%. Тому за прогнозами у 2021р. кількість новонароджених становитиме 293 344 за таким порядком: перша дитина – 134 912, друга дитина 108 011, третя дитина – 50 241. Відповідно, за прогнозами, у 2022р. в Україні буде народжено 276 688 дітей за таким порядком:

- 1) перша дитина: 127 397 осіб;
- 2) друга дитина: 101 678 осіб;
- 3) третя дитина і більше: 47 613 осіб.

На основі статистичної інформації, сума, яку треба буде спрямувати на виплати допомоги при народженні дитини, (якщо виплата на першу дитину становитиме 50 тис. грн, на другу 100 тис. грн., на третю і кожен наступну – 150 тис. грн.) становитиме 23,677 млрд. грн. З них:

- 1) виплати за першу дитину: $127\,397 \cdot 50\,000 = 6\,369\,850\,000$ (6,369 млрд. грн);
- 2) виплати за другу дитину: $101\,678 \cdot 100\,000 = 10\,167\,800\,000$ (10,167 млрд. грн);
- 3) виплати за третю дитину: $47\,613 \cdot 150\,000 = 7\,141\,950\,000$ (7,141 млрд. грн).

При цьому, варто зазначити, що за чинного розміру допомоги (41 280 грн.) при кількості живонароджених у 2022р. 276 688 осіб, фонд виплат в річному еквіваленті становитиме близько 11,4 млрд. грн. Тому для реалізації законопроекту, до фонду виплат допомоги при народженні дитини має додатково закладатися близько **12,27 млрд. грн.** (23,677 – (мінус) 11,4 млрд. грн.).

Ці кошти надходять за рахунок детінізації ринку алкоголю в Україні, діяльність якого (за оцінками експертів) призводить до недоотримання Державним бюджетом України 12 млрд. грн. щороку. В нашій державі близько 50% ринку алкогольної продукції перебуває в тіні.

Варто зауважити, що процес отримання коштів на реалізацію норм законопроекту вже почато. У 2021 році є відчутні результати боротьби з нелегальним ринком алкоголю. Так, з початку року правоохоронними органами було вилучено з незаконного обігу понад 568 тонн спирту та 238 тонн лікєро-горілочаних виробів (на загальну суму понад 170 млн. грн.), вилучено 1,9 млн. марок акцизного податку з ознаками фальсифікації, припинено діяльність 38 незаконних виробництв лікєро-горілочаних виробів та 3 незаконних виробництв спирту. В рамках кримінальних проваджень заблоковано роботу майже 150 веб-сайтів, через які здійснювалось незаконне розповсюдження фальсифікованих лікєро-горілочаних виробів.

Результати протидії нелегальному ринку алкоголю, серед іншого, вплинули на показники виконання податкових надходжень. Так, за перший квартал 2021 року до загального фонду бюджету держави надійшло 128,7 млрд. грн., що на 7,6 млрд. (6,28%) більше від запланованого і на 17,9 млрд. грн. (16,1%) перевищує

минулорічний показник. В свою чергу, надходження ПДВ перевиконано на 4,2 млрд. грн. (або на 12,3%) від запланованого, а в порівнянні із минулорічним показником, надходження ПДВ зросли у 1,5 рази.

Окрім цього, варто звернути увагу на те, що згідно з даними системи обліку даних РРО, на ринку алкогольних виробів кількість РРО/ПРРО за минулі два роки зросла на 62,86% (з 92 732 до 151 027), позитивна динаміка продовжується.

Варто зауважити, що робота на цьому напрямі триває і уже дає результат, а саме додаткові надходження до бюджету, які необхідні для реалізації норм законопроекту, тобто реалізація норм законопроекту не потребуватиме перерозподілу видатків державного бюджету, а може бути реалізована за рахунок додаткових надходжень до бюджету.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту

Збільшення розміру допомоги при народженні дитини дозволить зробити перший крок до подолання негативної тенденції зменшення населення держави, а в подальшому, дозволить збільшити народжуваність в Україні. Крім того, законопроект дозволить сім'ям в перші роки життя дитини забезпечити її найнеобхіднішим.

Народні депутати України

Д.О. Гетманцев та інші

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГЕТМАНЦЕВ ДАНИЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000006743D0087F6A301

Дійсний до: 17.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 20д9/1-2021/173807 від 28.05.2021

523069